

علوم و فنون ادبی ۲

۱- شخصیت‌های کدام گزیننه، همگی از شعرا و نویسندگان قرن هفتم هستند؟

- (۱) خواجه کرمانی - خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی - عبید زاکانی (۲) شاه نعمت‌الله ولی - ابن‌یمین - سلمان ساوجی
(۳) شمس قیص رازی - عبید زاکانی - جامی (۴) فخرالدین عراقی - نجم‌الدین رازی - سعدی

۲- موارد تمام گزیننه‌ها از ویژگی‌های فکری سبک عراقی است؛ به جز:

- (۱) ستایش عشق - غم‌گرایی (۲) فراق - توجه به دنیای درون
(۳) باور به اختیار و اراده - آسمانی بودن معشوق (۴) بازتاب بیشتر علوم در شعر - رواج روحیه عرفانی و اخلاقی

۳- عبارات کدام گزیننه، جاهای خالی متن زیر را به‌درستی کامل می‌کند؟

«بعد از ظهور شاعران بزرگی چون مولانا و حافظ در دوره به دلیل تسلط طولانی و جایی برای رشد زبان و ادبیات فارسی و ادیبان باقی نماند.»

- (۱) عراقی - مغولان - تیموریان (۲) خراسانی - سلجوقیان - مغولان
(۳) عراقی - سلجوقیان - مغولان (۴) خراسانی - غزنویان - سلجوقیان

۴- چند اثر متناسب به نویسنده مقابل آن، نادرست است؟

(فیه‌ما‌فیه: مولوی) - (تاریخ جهانگشا: خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی) - (مجالس سبعه: خواجه کرمانی) - (جمشید و خورشید: عبید زاکانی) - (مرصاد العباد: نجم دایه) - (اخلاق الاشراف: عبید زاکانی) - (تحفة الاحرار: نظامی) - (تذکره الاولیا: عطار) - (پنج گنج: نظامی)

(۱) شش (۲) پنج (۳) هفت (۴) چهار

۵- نویسندگان کدام گزیننه دو به دو، به ترتیب در سبک «ساده، مصنوع و بینابین» آثاری خلق کرده‌اند؟

- (۱) قاضی نورالله شوشتری و وحید قزوینی - میرزا برخوردار فراهی و شیخ بهایی - شاه طهماسب صفوی و خواندمیر
(۲) خواندمیر و حسن‌بیگ روملو - علی بن حسین واعظ کاشفی و وحید قزوینی - میرزا برخوردار فراهی و شاه طهماسب صفوی
(۳) اسکندربیگ ترکمان و شاه طهماسب صفوی - وحید قزوینی و میرزا برخوردار فراهی - خواندمیر و حسن‌بیگ روملو
(۴) شاه طهماسب صفوی و قاضی نورالله شوشتری - میرزا برخوردار فراهی و وحید قزوینی - شیخ بهایی و اسکندر بیگ ترکمان

۶- وزن کدام بیت از تکرار چهار «مفتعلن» تشکیل شده است؟

- (۱) امروز خندان آمدی / مفتاح زندان آمدی / بر مستمندان آمدی / چون بخشش و فضل خدا
(۲) مگر تقویم یزدانی که طالع‌ها در او باشد / مگر دریای غفرانی کز او شویند زلت‌ها
(۳) گفت مرا مهر تو کو رنگ تو کو فرّ تو کو / رنگ کجا ماند و بو ساعت دیدار مرا
(۴) هین که گردن سست کردی کو کبابت کو شرابت / هین که بس تاریک رویی ای گرفته آفتاب

۷- کدام بیت بر وزن «مفعولُ مفاعیلن مفعولُ مفاعیلن» است؟

- (۱) شو آینه حاضر کن در خنده بین آن لب / گر دیده نه‌ای هرگز کاتش گهر افشاند
(۲) کار، صعب آمد به همّت بر فزود / گوی، تیز آمد ز چوگان درگذشت
(۳) خوش آمد باد نوروزی به صبح از باغ پیروزی / به بوی بوستان ماند نه بوی بوستان دارد
(۴) ملک یا چشمه نوری، پری یا لعبت حوری / که بر گلبن گل سوری، چنین زیبا نمی‌باشد

۸- وزن بیت زیر در کدام گزیننه آمده است؟

«او ز من خراب‌دل کرد چو گنج پی نهان / من که خرابه اندرم گنج نهان من کجا»

- (۱) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن (۲) مفعولُ فاعلاتن مفعولُ فاعلاتن
(۳) مفعولُ مفاعیلن مفعولُ مفاعیلن (۴) مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن

۹- وزن تمام ابیات در مقابل آن‌ها درست ذکر شده؛ به جز:

- (۱) گفت منم آشنا گرچه نخواهی صداع / گفت منم میهمان گرچه نکردی طلب (مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن)
(۲) زین سپس بر آسمان جوئیم اهل / زان که بر روی زمین جستیم نیست (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)
(۳) به هفت آسمان هشتمین در فرازم / ز دود دلی کاسمان وش فتاده‌ست (فعولن فعولن فعولن فعولن)
(۴) دلم که مرغ تو آمد به دام باز گرفتی / نه خاک تو شدم از من چه گام باز گرفتی (مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن)

۱۰- هر سه آرایه «استعاره، کنایه و تشبیه» در کدام بیت مشاهده می‌شود؟

- (۱) صحن ارم ندیدی در باغ شاه بنگر / حصن حرم ندیدی، بر قصر شاه بگذر
(۲) گل بوستان رویت چو شقایق است، لیکن / چه کنم به سرخ‌رویی که دلی سیاه داری
(۳) لعلت به شکرخنده بر کار کسی خندد / کو وقت نثار تو بر تو شکر افشاند
(۴) تو مشکبوی سیه‌چشم را که دریابد؟ / که همچو آهوئی مشکین از آدمی برمی

۱۱- در همه ابیات «استعاره» به کار رفته است؛ به جز:

- ۱) می حرام است ولیکن تو بدین نرگس مست / نگذاری که ز پیشت برود هشیاری
- ۲) ای چشم عقل خیره، در اوصاف روی تو / چون مرغ شب که هیچ نبیند به روشنی
- ۳) زانگه که عشق دست تطاول دراز کرد / معلوم شد که عقل ندارد کفایتی
- ۴) دریاست مجلس او دریا بوقت و دریا ب / هان ای زیان رسیده وقت تجارت آمد

۱۲- کدام بیت فاقد «مجاز» است؟

- ۱) نفسی بیا و بنشین، سخنی بگو و بشنو / که به تشنگی بمردم بر آب زندگانی
- ۲) آنجا که عشق خیمه زند جای عقل نیست / غوغا بود دو پادشاه اندر ولایتی
- ۳) ز شوق روی تو حافظ نوشت حرفی چند / بخوان ز نظمش و در گوش کن چو مروارید
- ۴) آفتاب رحمتش در خاک ما در تافتهست / ذره‌های خود را پیش او رقصان کنیم

۱۳- در کدام بیت، «تشبیه» وجود ندارد؟

- ۱) آشنایی نه غریب است که دلسوز من است / چون من از خویش برقتم دل بیگانه بسوخت
 - ۲) تخم وفا و مهر در این کهنه کشت‌زار / آنکه عیان شود که بود موسم درو
 - ۳) هر گل نو ز گلرخی یاد همی کند ولی / گوش سخن شنو کجا، دیده اعتبار کو
 - ۴) به چمن خرام و بنگر بر تخت گل که لاله / به ندیم شاه ماند که به کف ایغ (پیاله شراب) دارد
- ۱۴- آرایه‌های «مجاز، استعاره، کنایه و تشبیه» به ترتیب در ابیات کدام گزینه مشاهده می‌شوند؟

الف) امتحان کن که بسی گنج مرادت بدهند / گر خرابی چو مرا لطف تو آباد کند

ب) گاه است طرب نکردن و بر دست گرفتن / آن باده روشن که بود زاده انگور

ج) ما را ز خیال تو چه پروای شراب است / خم گو سر خود گیر که خمخانه خراب است

د) چون صبا گفته حافظ بشنید از حافظ / عنبرافشان به تماشای ریاحین آمد

۴) د - ب - الف - ج

۳) ب - د - ج - الف

۲) الف - ج - ب - د

۱) ب - الف - د - ج

۱۵- بیت زیر با کدام بیت مفهومی مشترک دارد؟

«به چشمانت که گرچه دوری از چشم / دل از یاد تو یک دم نیست خالی»

- ۱) چشمان ترک و ابروان، جان را به ناوک می‌زنند / یا رب که دادست این کمان آن ترک تیرانداز را
- ۲) نتوان از سر او برد هوای شیرین / لشگر خسرو اگر بر سر فرهاد رود
- ۳) داروی مشتاق چیست؟ زهر ز دست نگار / مرهم عشاق چیست؟ زخم ز بازوی دوست
- ۴) جور تلخ است ولیکن چه کنم گر نبرم / چون گریز از لب شیرین شکر بار تو نیست